

14. СТОРІНКИ ПАМ'ЯТІ

Ю.Ю. ТУНИЦЯ, С.І. МИКЛУШ, М.П. ГОРОШКО, І.П. ТЕРЕЛЯ

ПАМ'ЯТІ ПРОФЕСОРА МИХАЙЛА ГОНЧАРА (02.01.1922–10.01.2015)

10 січня 2015 року на 94-му році життя відійшов у вічність дійсний член Лісівничої академії наук України, професор, ректор Львівського сільськогосподарського інституту (ЛСГІ, тепер – Львівський національний аграрний університет), завідувач кафедри меліорації і лісівництва, яку згодом реорганізовано у кафедру біології, лісівництва і захисту рослин (1960-1988 рр.), Заслужений працівник вищої школи України Михайло Тимофійович Гончар.

Народився Михайло Тимофійович 2 січня 1922 р. у селі Ріпки Богодухівського р-ну, що на Слобожанщині. У передвоєнному 1940 р. у сусідньому с. Вільшани закінчив на «відмінно» середню школу.

Під час Другої світової війни був штурманом бомбардувальної авіації. Після демобілізації у 1946 р. навчався на лісгосподарському факультеті Харківського сільськогосподарського інституту ім. В.В. Докучаєва (1947-1951 рр.), який закінчив з відзнакою. У 1951-1954 рр. М.Т. Гончар – аспірант кафедри загального лісівництва. Результати його досліджень з вивчення взаємовідносин між деревними породами у лісових ценозах лягли в основу кандидатської дисертації «Біологічні групи дерев у лісі та їх господарське значення» (1954 р.), виконаної під керівництвом академіка С.С. П'ятницького.

У 1958 р. М.Т. Гончар – заступник директора Харківського сільськогосподарського інституту з навчальної роботи, доцент кафедри лісівництва. Впродовж 1960-1988 рр. спочатку директор, а згодом – ректор Львівського сільськогосподарського інституту та за сумісництвом – завідувач кафедри.

Підсумки фундаментальних досліджень взаємовідносин між деревними породами узагальнено та опубліковано в монографіях «Биоэкологические взаимосвязи древесных пород в лесу» та «Лесные фитоценозы: повышение продуктивности и охрана».

Ще одним напрямком наукової діяльності професора М.Т. Гончара була проблема рекультивативної земель, порушених добуванням сірки на теренах Львівщини. Зокрема, виконано комплекс робіт з випробування 40 видів дерев і кущів на придатність їх для використання під час проведення біологічної рекультивативної порушених земель.

Екологічна тематика в діяльності професора М.Т. Гончара займала чільне місце. Охорона життє-

вого середовища, раціональне використання природних ресурсів, зокрема земельних, збереження і примноження їх родючості, охорона від ерозії, хімічного забруднення тощо – все це не залишалося поза увагою вченого.

Як керівник сільськогосподарського інституту, Михайло Тимофійович вважав своїм службовим і громадським обов'язком уважно ставитися до екологічних проблем, які виникали у сільському господарстві регіону, впливати на перебіг подій. Його перу належить низка публікацій, присвячених екологічній проблематиці, зокрема, монографічні роботи «Экологические проблемы сельскохозяйственного производства» та «Земля – наша кормилица».

Професор М.Т. Гончар, незважаючи на обтяженість ректорськими обов'язками, завжди приділяв належну увагу науково-дослідній роботі, розв'язанню економічних та екологічних проблем у регіоні. Він надрукував більше 100 наукових статей. Вчений розумів, що розв'язання цих проблем значною мірою залежить від якості наукових кадрів. Так, у регіоні не було жодної вченої ради з правом захисту кандидатських дисертацій з агрономічних спеціальностей. З таким станом він не міг змиритися. Енергійні та цілеспрямовані дії щодо комплектування такої ради, залучення до неї науковців з інших установ створили умови для надання інституту права захисту кандидатських дисертацій, починаючи з 1965 року. Першим головою ради зі захисту дисертацій був М.Т. Гончар.

У 1974 р. Михайлу Тимофійовичу за активну науково-педагогічну діяльність було присвоєно звання професора. Під його науковим керівництвом захищено 10 кандидатських дисертацій з проблем лісівничої тематики.

Важливого значення професор М.Т. Гончар надавав навчально-методичній роботі, розробленню навчально-методичних рекомендацій для студентів і викладачів з різних аспектів навчального процесу.

Лекторська та педагогічна діяльність професора М.Т. Гончара не обмежувалась інститутськими аудиторіями. Як довголітній член правління і заступник голови президії Львівської обласної організації Товариства «Знання», він багато зробив для поширення знань з проблем сільського господарства, лісівництва, екологічної освіти населення.

На долю професора М.Т. Гончара випав складний період керівництва інститутом – перебазування його зі Львова в Дубляни, створення матеріально-технічної бази, житлово-побутового комплексу. Зрозуміло, що все це відбувалося за безпосередньої участі ректора.

Упродовж десяти років (1970-1980 рр.) професор М.Т. Гончар був головою президії Львівського обласного товариства охорони природи. У цьому напрямі було зроблено дуже багато. Зокрема, Михайло Тимофійович категорично виступав проти розорювання ерозійно небезпечних схилів, вважав за потрібне спеціалізувати гірські райони на тваринництві, використовуючи для цього сіяні багаторічні трави інтенсивного вирощування для випасання худоби та сінокосіння.

Майже три десятиліття професор М.Т. Гончар обіймав посаду ректора аграрного університету. З 1988 р. він працював професором кафедри біології, селекції і захисту рослин (тепер – кафедра агро-екології та біології).

За заслуги у підготовці кадрів для сільського господарства професору М.Т. Гончару було присвоєно почесне звання «Заслужений працівник вищої школи України», за наукові напрацювання – високе звання академіка Лісівничої академії наук України.

Професор М.Т. Гончар відзначений високими урядовими нагородами – п'ятьма орденами та багатьма медалями.

Михайло Тимофійович прожив довге і достойне життя. Він відзначався принциповістю, широкою ерудицією, чіткою життєвою позицією.

Людина живе поміж нас, поки ми про неї пам'ятаємо. Наше людське завдання – зберегти та примножувати творчі напрацювання Великого подвизника і невтомного працівника – професора М.Т. Гончара.

Поховано професора Михайла Тимофійовича Гончара на міському кладовищі м. Дубляни поблизу Львова.

Y. Tunytsya, S. Myklush, M. Horoshko, I. Terelya

IN MEMORY OF MYCHAILO GONCHAR